

7.7.1. Inleiding

De basisprincipes van het huidige Belgische gezondheidssysteem zijn: vrije keuze van geneesheer door de patiënten, therapeutische vrijheid voor de practiserende geneesheren en toegankelijkheid tot de gezondheidszorgen voor iedereen. Het universeel karakter van het systeem, waarborgt echter geen feitelijke gelijkheid in het gebruik ervan. Het differentieel gebruik van zorgen kan verschillende oorzaken hebben; de gezondheidstoestand, leefstijl, huisvesting, financiële remmen.... Wat in het hiernavolgende centraal staat zijn de mogelijke financiële barrières die het gebruik van gezondheidszorgen zouden belemmeren.

Normaliter betaalt de patiënt het gehele honorarium van de zorgverstreker waarop hij beroep doet. De mutualiteit waartoe hij behoort betaalt evenwel een deel van dit honorarium terug. Het deel dat niet terugbetaald wordt, wordt het remgeld genoemd. In sommige gevallen dient de patiënt enkel het remgeld te betalen en wordt het overige deel van het honorarium rechtstreeks door de mutualiteit aan de zorgverstreker betaald. Dit laatste systeem, de regeling van de derde betaler genoemd, is sinds 1987 verplicht voor terugbetalingen in het kader van hospitalisatie. De derdebetalersregeling is in principe verboden bij consultatie van een geneesheer. Ook voor de aanschaf van geneesmiddelen dient de patiënt een remgeld of het ganse bedrag te betalen.

Sinds enkele jaren en als gevolg van de financiële problemen in de sector van de ziekte- en invaliditeitsverzekering kan een progressieve toename in de remgelden worden vastgesteld. Tegelijk echter werden vanaf 1 januari 1994 een tweetal correctiemechanismes opgezet met als doel een plafond te stellen aan het totaal van de remgelden dat een patiënt op jaarbasis dient te betalen. Het gaat hierbij om resp. de sociale en de fiscale franchise. Het toepassingsgebied van de sociale franchise is beperkt tot een aantal welomschreven categorieën; personen die recht hebben op het bestaansminimum voor bejaarden, WIGW's, langdurige werkloze gezinshoofden, OCMW-steuntrekkers, ... (en hun personen ten laste). Voor deze categorieën geldt dat, in het geval de totale som van de betaalde remgelden tijdens het jaar hoger is dan 15.000 Bfr, zij voor het jaar in kwestie geen remgelden meer dienen te betalen. Bepaalde kosten worden echter niet meegerekend: remgelden voor geneesmiddelen, langdurige opnames in een hospitaal (meer dan 90 dagen) of in een psychiatrische instelling (meer dan één jaar), de hotelkosten in een rust- en verzorgingstehuis of in een dagcentrum. Het systeem van fiscale franchise is van toepassing op alle gerechtigden. Afhankelijk van de inkomenscategorie waartoe de gerechtigde behoort, gelden specifieke plafonds waarboven voor het jaar in kwestie geen remgelden meer betaald dienen te worden. Zoals bij de sociale franchise worden bepaalde kosten niet meerekend voor de berekening van het totaal van remgelden.

Vooraleer in te zoomen op het probleem van mogelijke barrières in het gebruik van gezondheidsdiensten wordt aan de hand van de volgende indicatoren gepeild naar de gemiddelde absolute en relatieve kosten (d.i. in functie van met het beschikbaar inkomen) die de gezondheidsconsumptie met zich meebrengt:

- de proportie huishoudens dat in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven had voor gezondheidsverstrekkers (FA14_1). Deze indicator geeft een inzicht in de mate waarin *huishoudens* beroep doen op gezondheidsverstrekkers. Het beroep doen op een gezondheidsverstreker kan globaal genomen steeds beschouwd worden als verbonden met. Bijkomend wordt nagegaan wat de gemiddelde maandelijkse uitgaven van de huishoudens aan gezondheidsverstrekkers zijn (FA14_2).
- de proportie huishoudens dat in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven had voor geneesmiddelen (FA17_1) en de gemiddelde maandelijkse uitgaven van de huishoudens voor geneesmiddelen (FA19_2)
- de proportie huishoudens dat in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven had voor een verblijf in een verzorgingsinstelling (FA20_1) en de gemiddelde maandelijkse uitgaven van de huishoudens voor een verblijf in een verzorgingsinstelling (FA22_2)

Voor het in kaart brengen van mogelijke financiële beperkingen in verband met de toegang tot gezondheidszorgen worden de volgende indicatoren besproken:

- % huishoudens dat vindt dat de persoonlijke bijdrage voor gezondheidszorgen moeilijk te betalen is (AC03_1). Deze indicator is gebaseerd op de antwoorden op de vraag of de persoonlijke bijdrage voor gezondheidskosten gemakkelijk, moeilijk, respectievelijk onmogelijk in het huishoudbudget past. Die huishoudens die aangaven dat deze bijdrage moeilijk of onmogelijk in het huishoudbudget past worden beschouwd als huishoudens die vinden dat de persoonlijke bijdrage voor gezondheidszorgen moeilijk te betalen is.

- % huishoudens dat, in het jaar voorafgaand aan de bevraging, het gebruik van gezondheidsdiensten moest uitstellen omwille van financiële redenen (AC01). Deze indicator is gebaseerd op de eenvoudige verklaring van het huishouden of zij al dan niet moesten afzien van het gebruik van gezondheidsdiensten en -voorzieningen omwille van financiële redenen (bijvoorbeeld omdat de terugbetalingen te laag waren)

7.7.2. België

7.7.2.1. Aantal huishoudens dat uitgaven had voor gezondheidsverstrekkers (FA14_1)

63% van het aantal huishoudens had in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven voor een of meerdere gezondheidsverstrekkers (huisarts, specialist, tandarts,...) Vergeleken met 'jonge' huishoudens (d.i. huishoudens waarvan het hoofd van het huishouden jonger dan 25 jaar is) (45%) lijken meer 'oudere' huishoudens uitgaven te doen voor gezondheidswerkers (76% voor de 'oudste' huishoudens).

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

Het al dan niet hebben van uitgaven voor gezondheidswerkers, hangt samen met de grootte, resp. samenstelling van het huishouden. Bij complexe huishoudens ligt deze proportie het hoogst; 77% tegen 49% voor de alleenstaanden. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, ligt de proportie voor de alleenstaanden significant lager dan de proportie bij de koppels (met of zonder kinderen) en de complexe huishoudens.

Het ruwe cijfermateriaal suggereert een samenhang tussen het onderwijsniveau en het hebben van uitgaven voor gezondheidswerkers; lager geschoolden (82%) hebben meer uitgaven moeten voor gezondheidsverstrekkers vergeleken met de hoger opgeleiden (hoger onderwijs: 60%). Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kunnen er evenwel geen significante verschillen tussen de diverse opleidingscategorieën vastgesteld worden.

In het Brussels Gewest hebben meer huishoudens uitgaven voor gezondheidswerkers (58%) dan in resp. het Vlaams Gewest en het Waals Gewest (beide gewesten: 64%). Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht is enkel het verschil in proportie tussen het Brussels en het Waals Gewest significant.

Tabel 7.7.1. Aantal huishoudens (in %) dat in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven had voor gezondheidswerkers gestandaardiseerd voor geslacht en leeftijd van de referentiepersoon, België, Gezondheidsenquête 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	63,5	(61,1-66,0)
	Vrouw	65,1	(61,7-68,4)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	48,8	(44,8-52,8)
	Alleenstaande + kind(eren)	66,8	(51,7-82,0)
	Koppel	65,4	(61,1-69,6)
	Koppel + kind(eren)	73,1	(69,3-76,9)
	Complex huishouden	78,1	(71,6-84,7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	63,8	(56,4-71,2)
	Lager	65,2	(60,8-69,7)
	Lager secundair	65,8	(61,9-69,7)
	Hoger secundair	64,3	(60,7-67,9)
	Hoger	61,9	(56,5-67,2)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	77,5	(67,5-87,5)
	20.000-30.000	59,7	(52,1-67,3)
	30.000-40.000	67,3	(62,6-72,1)
	40.000-60.000	62,4	(58,6-66,1)
	>60.000	60,4	(56,6-64,2)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	63,9	(60,8-67,0)
	Brussels Gewest	58,3	(55,1-61,5)
	Waals Gewest	65,2	(62,1-68,4)
	België	63,9	(61,9-65,9)

7.7.2.2. Gemiddelde uitgaven voor gezondheidsverstrekkers (FA16_2)

Het hier gepresenteerde cijfermateriaal heeft betrekking op de uitgaven voor gezondheidsverstrekkers *zonder* rekening te houden met eventuele terugbetalingen. De reële financiële last voor het huishouden kan enkel ingeschat worden indien ook de terugbetalingen in aanmerking genomen worden.

De gemiddelde maandelijkse uitgave voor gezondheidsverstrekkers bedraagt 2096 Bfr. Dit is zijnde 4% van het beschikbaar inkomen van het huishouden. De relatieve uitgaven voor gezondheidsverstrekkers ligt significant hoger bij huishoudens waarvan de referentiepersoon een vrouw is.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

Met uitzondering van de huishoudens waarvan de referentiepersoon tussen 25 en 34 jaar oud is, stijgen de uitgaven voor gezondheidswerkers zowel in absolute als in relatieve termen met de 'leeftijd' van het huishouden. Voor de 'oudste' huishoudens bedraagt ze het dubbele als voor de 'jongste' huishoudens (2.681 Bfr of 6% van het beschikbaar inkomen).

De relatieve uitgaven voor gezondheidsverstrekkers liggen het hoogst bij de huishoudens waarvan de referentiepersoon geen diploma behaald heeft (6%) om daarop stelselmatig te dalen bij de hoger opgeleiden. Na standaardisatie voor geslacht en leeftijd van de referentiepersoon kunnen evenwel geen significante verschillen tussen de opleidingscategorieën teruggevonden worden.

De relatieve uitgaven voor gezondheidsverstrekkers dalen over de inkomenscategorieën heen; ze bedraagt 8,2% voor diegenen met een gering inkomen (< 20.000 Bfr) en slechts 2,6% voor de hoogste inkomenscategorie. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht kunnen geen significante verschillen tussen de inkomenscategorieën vastgesteld worden.

Zowel in absolute als in relatieve cijfers, liggen de uitgaven voor huishoudens van het Brussels Gewest hoger (absoluut: 2.637 Bfr, 5,2% van het beschikbaar inkomen) dan voor huishoudens van het Vlaams Gewest (absoluut 2.238 Bfr, 3,7% van het beschikbaar inkomen) en het Waals Gewest (absoluut 1.624 Bfr., 3,1 % van het beschikbaar inkomen).

Tabel 7.7.2. Gemiddelde uitgaven van huishoudens voor gezondheidswerkers, gestandaardiseerd voor geslacht en leeftijd van de referentiepersoon, België, Gezondheidsenquête 1997

B. I.		GEMIDDELDE	95%	REL.GEM.	95% B. I.
				3,5	(3,0- 3,9)
				5,1	(4,2- 6,0)
GESLACHT 2322)	Man	2075,5	(1829-	3,3	(2,5- 4,1)
2781)	Vrouw	2231,1	(1681-	4,2	(2,1- 6,3)
TYPE HUISHOUDEN 1761)	Alleenstaande	1305,3	(850-	4,0	(3,3- 4,6)
1983)	Alleenstaande +	1497,9	(1012-	3,3	(2,8- 3,7)
	kind(eren)			3,8	(3,0- 4,7)
2716)	Koppel	2344,6	(1974-	5,6	(3,3- 7,9)
2573)	Koppel + kind(eren)	2302,4	(2032-	3,7	(3,0- 4,4)
3527)	Complex huishouden	2776,0	(2025-	3,6	(3,1- 4,0)
ONDERWIJSNIVEAU 2718)	Geen diploma	1985,9	(1254-	4,3	(3,5- 5,0)
1912)	Lager	1597,8	(1283-	4,8	(2,6- 7,1)
1906)	Lager secundair	1715,6	(1525-	8,3	(6,4- 10,1)
3063)	Hoger secundair	2492,5	(1922-	5,1	(4,2- 6,1)
4951)	Hoger	3278,6	(1606-	4,3	(3,6- 5,0)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	1712,1	(1369-	2,7	(2,3- 3,0)
				4,6	(1,5- 7,6)

2056)	20.000-30.000	1924,6	(1587-
2262)	30.000-40.000	2143,0	(1803-
2483)	40.000-60.000	1891,2	(1660-
2122)	>60.000	4350,3	(1841-
6860)			
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	2245,6	(1864-
2627)	Brussels Gewest	2693,5	(2000-
3387)	Waals Gewest	1613,2	(1434-
1792)	België	2116,5	(1884-
2349)			

7.7.2.3. Aantal huishoudens dat uitgaven had voor geneesmiddelen (FA17_1)

Globaal genomen had 66 % van de huishoudens in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven voor (voorgescreven en niet voorgeschreven) geneesmiddelen. Huishoudens met een vrouw als referentiepersoon deden meer dan anderen uitgaven voor geneesmiddelen (73% tegen 65%), een verschil dat na standaardisatie voor leeftijd significant blijft. Een duidelijke samenhang kan onderkend worden tussen de 'leeftijd' van het huishouden (d.i. de leeftijd van de referentiepersoon) en het proportie huishoudens dat uitgaven had voor geneesmiddelen ze bedraagt 46% bij de 'jongste' huishoudens en stijgt daaropvolgend om 81% te bedragen bij de oudste leeftijdsgroep.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

Het hebben van uitgaven voor geneesmiddelen, hangt samen met de grootte, resp. samenstelling van het huishouden. Bij complexe huishoudens ligt deze proportie het hoogst; 81% tegen 54% voor de alleenstaanden. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, ligt de proportie voor de alleenstaanden significant langer dan de proportie bij de koppels (met of zonder kinderen) en de complexe huishoudens.

Hoewel, zeker voor het onderwijsniveau, het ruwe cijfermateriaal het anders suggereert, vertonen noch het onderwijsniveau van de referentiepersoon, noch het equivalent inkomen van het huishouden na standaardisatie voor geslacht en leeftijd een significante samenhang met het al dan niet hebben van uitgaven voor geneesmiddelen.

In het Waals Gewest deden meer huishoudens uitgaven te doen voor geneesmiddelen (72%) dan in resp. het Vlaams Gewest (63%) en het Brussels Gewest (64%). Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht blijft het verschil tussen het Waals Gewest en de overige gewesten significant.

Tabel 7.7.3. Aantal huishoudens (in %) dat in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven had voor geneesmiddelen gestandaardiseerd voor geslacht en leeftijd van de referentiepersoon, België, Gezondheidsenquête 1997

		PROPORTIE (%)	95% B. I.
GESLACHT	Man	65,2	(62,9-67,6)
	Vrouw	73,8	(70,8-76,9)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	53,2	(49,2-57,1)
	Alleenstaande + kind(eren)	70,5	(55,3-85,6)
	Koppel	70,5	(66,4-74,5)
	Koppel + kind(eren)	74,2	(70,2-78,2)
	Complex huishouden	83,4	(77,7-89,1)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	67,8	(60,9-74,8)
	Lager	70,2	(65,9-74,5)
	Lager secundair	69,0	(65,1-72,8)
	Hoger secundair	67,7	(64,4-71,1)
	Hoger	64,3	(59,1-69,5)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	83,4	(74,5-92,2)
	20.000-30.000	62,6	(55,6-69,7)
	30.000-40.000	70,3	(65,7-74,8)
	40.000-60.000	68,1	(64,6-71,6)
	>60.000	66,4	(63,0-69,9)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	64,8	(61,8-67,8)
	Brussels Gewest	64,6	(61,6-67,6)
	Waals Gewest	72,5	(69,6-75,4)
	België	67,5	(65,6-69,4)

7.7.2.4. Gemiddelde uitgaven van de huishoudens voor geneesmiddelen (FA19_2)

In tegenstelling tot de uitgaven voor gezondheidsverstrekkers, geven de uitgaven voor geneesmiddelen een getrouw beeld van de financiële last voor de huishoudens. Immers het gaat hierbij steeds om hetgeen de patiënt zelf dient te betalen: dit kan betrekking hebben op de totale kost van het geneesmiddel of op het remgeld dat de patiënt zelf dient te betalen.

De gemiddelde maandelijkse uitgave voor geneesmiddelen bedraagt 1019 Bfr. Dit is 2% van het beschikbaar inkomen. Huishoudens waarvan een vrouw de referentiepersoon is, geven zowel in absolute als in relatieve termen meer uit aan geneesmiddelen.

De uitgaven voor geneesmiddelen stijgen met de 'leeftijd' van het huishouden. Ze bedragen 523 Bfr (1,3% van het beschikbaar inkomen) voor de 'jongste' leeftijdsgroep en stijgt tot 1.647 Bfr (4% van beschikbaar inkomen) voor de 'oudste' leeftijdsgroep.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De uitgaven voor geneesmiddelen dalen zowel in absolute als in relatieve termen over de onderscheiden opleidingscategorieën. Huishoudens behorend tot de laagste opleidingscategorie geven gemiddeld 1.759 Bfr. aan geneesmiddelen uit (5% van het beschikbaar inkomen), voor de hoogst opgeleiden nemen de uitgaven voor geneesmiddelen slechts 1% in van het beschikbaar inkomen in beslag. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon liggen de relatieve uitgaven voor geneesmiddelen significant lager bij die huishoudens met een diploma hoger secundair of hoger onderwijs.

De uitgaven voor geneesmiddelen dalen zowel in absolute als in relatieve termen over de onderscheiden inkomenscategorieën heen. Huishoudens met een equivalent inkomen van minder dan 20.000 Bfr. geven gemiddeld 1.063 Bfr. aan geneesmiddelen uit (5% van het beschikbaar inkomen), voor de hoogste inkomenscategorie (> 60.000 Bfr) neemt de uitgaven voor geneesmiddelen slechts 1% in van het beschikbaar inkomen. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon verschillen de relatieve gemiddelde uitgaven significant voor elke onderscheiden inkomenscategorie.

De gemiddelde uitgaven voor geneesmiddelen liggen het hoogst bij huishoudens in het Waals en het Brussels Gewest met (resp. 1.237 Bfr en 1.103 Bfr. of 2% van het beschikbaar inkomen).

Tabel 7.7.4. Gemiddelde uitgaven van huishoudens voor geneesmiddelen, gestandaardiseerd voor geslacht en leeftijd van de referentiepersoon, België, Gezondheidsenquête 1997

		GEMIDDELDE	95% B.I.	REL.GEM.	95% B.I.
GESLACHT 1074)	Man	1015,5	(957-	1,8 3,1	(1,7- 1,9) (2,9- 3,3)
	Vrouw	1191,2	(1110-	1,8 2,1	(1,6- 2,0) (1,5- 2,7)
TYPE HUISHOUDEN 696,8)	Alleenstaande	623,0	(549-	2,1 2,0	(1,9- 2,3) (1,7- 2,4)
	Alleenstaande + 1159)	883,3	(608-	2,8	(2,4- 3,1)
	kind(eren) Koppel	1132,8	(1027-	4,8 2,4	(2,9- 6,6) (2,1- 2,6)
	1238)	1250,8	(1069-	2,5 1,9	(2,3- 2,7) (1,7- 2,1)
2018)	Koppel + kind(eren)	1795,3	(1573-	1,8	(1,6- 2,0)
	Complex huishouden			5,2 3,1	(4,0- 6,5) (2,8- 3,3)
	ONDERWIJSNIVEAU 2126)	1628,8	(1132-	2,3	(2,1- 2,5)
1092)	Geen diploma	976,4	(861-	1,6 1,0	(1,5- 1,7) (,8- 1,1)
	Lager			1,8	(1,6- 1,9)
1221)	Lager secundair	1122,4	(1023-	2,4	(2,2- 2,6)
	Hoger secundair	983,3	(895-	2,7	(2,4- 2,9)
1072)	Hoger	1140,0	(1008-	2,1	(2,0- 2,3)
1272)					

EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	1098,6	(919-
1279)			
	20.000-30.000	1052,9	(965-
1141)			
	30.000-40.000	1107,9	(1015-
1201)			
	40.000-60.000	1119,7	(1018-
1221)			
	>60.000	1046,2	(883-
1209)			
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	894,0	(817-
971,5)			
	Brussels Gewest	1152,2	(1045-
1260)			
	Waals Gewest	1275,4	(1195-
1356)			
	België	1061,8	(1014-
1110)			

7.7.2.5. Aantal huishouden dat uitgaven had voor hospitalisatie (FA20_1)

Globaal genomen gaf 6% van de bevroegde huishoudens aan in de afgelopen maand uitgaven te hebben gedaan voor de hospitalisatie voor één of meerdere van haar leden. Met uitzondering voor de leeftijdscategorie 35-44 jaar stijgt de proportie huishoudens dat dergelijke uitgaven deed met de leeftijd van de referentiepersoon.

Bespreking in functie van een aantal basissenmerken van het huishouden

Het feit uitgaven hospitalisatie te hebben gedaan, daalt met een stijgend opleidingsniveau; waar 18% van de huishoudens behorend tot de laagst opleidingscategorie aangaf uitgaven voor hospitalisatie te hebben gedaan, daalt deze proportie tot 4% bij de hoogste opleidingscategorie. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon, kunnen evenwel geen significante verschillen tussen de opleidingscategorieën vastgesteld worden.

De proportie huishoudens dat aangaf uitgaven te hebben gedaan voor hospitalisatie is het grootste bij de laagste inkomenscategorie (10%) om daaropvolgend stelselmatig te dalen bij de hogere inkomenscategorieën. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kan er enkel een significant verschil vastgesteld worden tussen de laagste en de hoogste inkomenscategorie.

In het Waals Gewest (7%) hebben meer huishoudens dan in het Vlaams (5%) of het Brussels Gewest (6%) uitgaven voor hospitalisatie gedaan. Na standaardisatie voor geslacht en leeftijd van de referentiepersoon kunnen er echter geen significante verschillen tussen de Gewesten vastgesteld worden.

Tabel 7.7.5. Aantal huishoudens (in %) dat in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven had voor hospitalisatie, gestandaardiseerd voor geslacht en leeftijd van de referentiepersoon, België, Gezondheidsenquête 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	5,9	(4,7- 7,0)
	Vrouw	5,7	(4,0- 7,4)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	3,3	(2,0- 4,6)
	Alleenstaande + kind(eren)	1,3	(,5- 2,1)
	Koppel	6,3	(4,3- 8,3)
	Koppel + kind(eren)	8,4	(6,2-10,6)
	Complex huishouden	7,9	(4,5-11,3)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	8,9	(4,6-13,2)
	Lager	7,6	(5,2-10,0)
	Lager secundair	6,7	(4,5- 8,8)
	Hoger secundair	4,9	(3,3- 6,6)
	Hoger	4,9	(2,2- 7,5)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	13,4	(6,4-20,4)
	20.000-30.000	4,9	(2,0- 7,9)
	30.000-40.000	6,0	(3,5- 8,4)
	40.000-60.000	6,4	(4,4- 8,4)
	>60.000	4,7	(3,0- 6,3)
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	5,1	(3,7- 6,5)
	Brussels Gewest	5,9	(4,4- 7,5)
	Waals Gewest	6,9	(5,2- 8,6)
	België	5,8	(4,9- 6,8)

7.7.2.6. Gemiddelde uitgaven voor hospitalisatie (FA22_2)

De uitgaven voor het verblijf in een verzorgingsinstelling hebben enkel betrekking op hetgeen het huishouden zelf dient te betalen indien een of meerdere van haar leden in een dergelijke instelling dient opgenomen te worden. Het vergelijken van de uitgaven tussen huishoudens dient evenwel met de nodige omzichtigheid te gebeuren : de uitgaven voor een verblijf in een gezondheidsinstelling wordt immers deels beïnvloed door specifieke keuzes van het huishouden zelf (bijvoorbeeld is het remgeld voor het verblijf in een eenpersoonskamer hoger dan voor het verblijf in een kamer die door meerdere patiënten gedeeld wordt)

De bevraagde huishoudens gaven gemiddeld aan 789 Bfr. of 1% van het beschikbaar inkomen voor hospitalisatie te hebben uitgegeven. Alhoewel van een stelselmatige samenhang tussen de uitgaven voor hospitalisatie en de 'leeftijd' van het huishouden geen sprake is, liggen deze in absolute, maar vooral in relatieve termen het hoogst bij de oudste leeftijdsgroep (75+); gemiddeld 2.081 Bfr. of 5 % van het beschikbaar inkomen.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De gemiddelde relatieve uitgaven voor hospitalisatie zijn het hoogst bij de huishoudens behorende tot de laagste opleidingscategorie (4%). Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kunnen evenwel geen significante verschillen tussen de onderscheiden opleidingscategorieën vastgesteld worden. Hetzelfde gaat op voor de onderscheiden inkomenscategorieën. In relatieve termen zijn de uitgaven voor hospitalisatie het hoogst bij de laagste inkomenscategorie (2%), maar na standaardisatie kunnen geen significante verschillen tussen de diverse inkomenscategorieën vastgesteld worden.

Tussen de diverse Gewesten kunnen noch in absolute, noch in relatieve termen verschillen worden vastgesteld tussen de gemiddelde uitgaven voor hospitalisatie.

Tabel 7.7.6. Gemiddelde uitgaven van huishoudens voor hospitalisatie, gestandaardiseerd voor geslacht en leeftijd van de referentiepersoon, België, Gezondheidsenquête 1997

B. I.		GEMIDDELDE	95%	REL.GEM.	95% B. I.
				1,3	(,9- 1,6)
				2,4	(1,4- 3,4)
GESLACHT	Man	792,0	(579-	1,3	(,7- 1,9)
1005)	Vrouw	998,0	(574-	,3	(,1- ,5)
1422)				1,6	(,9- 2,3)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	464,4	(237-	,5	(,2- ,7)
691,7)	Alleenstaande +	135,5	(38,8-	1,5	(,5- 2,5)
232,3)	kind(eren)			2,1	(,6- 3,6)
	Koppel	912,4	(498-	,9	(,4- 1,4)
1327)	Koppel + kind(eren)	1428,7	(1239-	1,7	(,9- 2,6)
1618)	Complex huishouden	1100,0	(498-	1,9	(,6- 3,3)
1702)				1,8	(1,1- 2,6)
				2,7	(,7- 4,7)
				2,0	(1,2- 2,9)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	1019,7	(429-	1,5	(1,0- 2,0)
1611)	Lager	463,9	(255-	1,4	(,6- 2,3)
672,6)	Lager secundair	692,9	(409-	1,5	(,4- 2,5)
976,5)	Hoger secundair	887,2	(282-	1,8	(1,1- 2,5)
1492)	Hoger	1372,9	(759-	1,7	(,9- 2,5)
1986)				1,2	(,8- 1,5)
				1,6	(1,2- 1,9)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	627,8	(249-		
1007)	20.000-30.000	679,5	(416-		
942,9)	30.000-40.000	784,9	(531-		
1038)	40.000-60.000	1107,2	(556-		

1658)	>60.000	1092,7	(364-
1821)			
VERBLIJFPLAATS	Vlaams Gewest	892,5	(535-
1250)	Brussels Gewest	797,5	(431-
1164)	Waals Gewest	766,2	(536-
996,6)	België	846,3	(654-
1039)			

7.7.3. VLAAMS GEWEST

7.7.3.1. Aantal huishoudens met uitgaven voor gezondheidsverstrekkers (FA14_1)

65% van het aantal huishoudens had in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven voor een of meerdere gezondheidsverstrekkers (algemeen geneesheer, specialist, tandarts,...)

Vergeleken met 'jonge' huishoudens (d.i. huishoudens waarvan het hoofd van het huishouden jong is) (51%) lijken 'oudere' huishoudens meer geconfronteerd te worden met noodzakelijke uitgaven voor gezondheidswerkers (71% voor de 'oudste' huishoudens).

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De noodzaak al dan niet uitgaven te moeten doen, hangt samen met de grootte, resp. samenstelling van het huishouden. Bij complexe huishoudens ligt deze proportie het hoogst; 77% tegen 50% voor de alleenstaanden. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, ligt de proportie voor complexe huishoudens significant hoger dan deze voor de alleenstaanden en de koppels zonder kinderen.

Het ruwe cijfermateriaal suggereert een samenhang tussen het onderwijsniveau en de noodzaak tot het doen van uitgaven; lager geschoolden (77%) zouden noodzakelijkerwijs meer uitgaven moeten doen voor gezondheidsverstrekkers vergeleken met de hoger opgeleiden (hoger onderwijs: 61%). Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kunnen er evenwel geen significante verschillen tussen de diverse opleidingscategorieën vastgesteld worden.

Tabel 7.7.7. Aantal huishoudens (in %) dat in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven had voor gezondheidswerkers, gestandaardiseerd voor geslacht en leeftijd van de referentiepersoon, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	64,7	(61,1-68,2)
	Vrouw	61,7	(55,5-67,8)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	49,9	(43,0-56,8)
	Alleenstaande + kind(eren)	56,6	(43,6-69,6)
	Koppel	63,7	(57,1-70,2)
	Koppel + kind(eren)	74,5	(68,0-81,1)
	Complex huishouden	78,9	(73,5-84,3)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	58,3	(41,3-75,3)
	Lager	67,2	(60,1-74,4)
	Lager secundair	67,8	(62,0-73,5)
	Hoger secundair	63,0	(57,6-68,3)
	Hoger	59,9	(51,7-68,2)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	62,3	(45,6-79,0)
	20.000-30.000	54,3	(43,4-65,1)
	30.000-40.000	68,1	(60,9-75,3)
	40.000-60.000	63,0	(57,5-68,6)
	>60.000	61,1	(54,4-67,7)

7.7.3.2. Gemiddelde uitgaven voor gezondheidsverstrekkers (FA17_1)

Het hier gepresenteerde cijfermateriaal heeft betrekking op de uitgaven voor gezondheidsverstrekkers *zonder* rekening te houden met eventuele terugbetalingen. De reële financiële last voor het huishouden kan enkel ingeschat worden indien ook de terugbetalingen in aanmerking genomen worden.

De gemiddelde maandelijkse uitgave voor gezondheidsverstrekkers bedraagt 2.256 Bfr, zijnde 3,8% van het beschikbaar inkomen van het huishouden.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De noodzakelijke uitgaven voor gezondheidsverstrekkers vertonen geen samenhang met de 'leeftijd' van de huishoudens, noch met hun opleidings- of inkomensniveau.

Tabel 7.7.8. Gemiddelde uitgaven voor gezondheidswerkers, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

B. I.		GEMIDDELDE	95%	REL. GEM.	95% B. I.
				3,6	(2,8- 4,3)
				5,6	(3,6- 7,5)
GESLACHT 767)	Man	2296,9	(1827-	3,5	(2,4- 4,5)
710)	Vrouw	2102,1	(1495-	3,2	(1,4- 5,0)
				4,3	(2,9- 5,7)
TYPE HUISHOUDEN 529)	Alleenstaande	1193,9	(859-	3,0	(2,3- 3,6)
836)	Alleenstaande + kind(eren)	1211,4	(587-	2,9	(2,0- 3,8)
227)	Koppel	2530,8	(1835-	3,6	(,1- 7,2)
705)	Koppel + kind(eren)	2216,2	(1728-	3,3	(1,5- 5,1)
948)	Complex huishouden	2377,2	(1807-	3,7	(3,0- 4,4)
				5,3	(3,5- 7,2)
ONDERWIJSNIVEAU 684)	Geen diploma	1532,3	(381-	3,8	(1,0- 6,7)
358)	Lager	1797,9	(238-	3,8	(1,9- 5,6)
164)	Lager secundair	1852,8	(1542-	6,9	(4,4- 9,5)
075)	Hoger secundair	3017,6	(1961-	4,9	(3,5- 6,2)
582)	Hoger	2296,1	(1010-	2,9	(2,3- 3,4)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR) 270)	< 20.000	887,5	(505-	3,2	(,1- 6,4)
548)	20.000-30.000	2614,6	(1682-		
164)	30.000-40.000	2482,3	(1800-		
415)	40.000-60.000	2054,3	(1694-		
782)	>60.000	3423,5	(65,2-		

7.7.3.3. Huishoudens die uitgaven hadden voor geneesmiddelen (FA17_1)

Globaal genomen was 63% van de huishoudens genoodzaakt in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven te doen voor (voorgeschreven en niet voorgeschreven) geneesmiddelen. Huishoudens met een vrouw als referentiepersoon deden meer dan anderen uitgaven voor geneesmiddelen (70% tegen 62%), een verschil dat na standaardisatie voor leeftijd significant blijft. Een duidelijke samenhang kan onderkend worden tussen de 'leeftijd' van het huishouden (d.i. de leeftijd van de referentiepersoon) en de proportie die zich genoodzaakt ziet uitgaven te doen voor geneesmiddelen: ze bedraagt 45% bij de 'jongste' huishoudens en stijgt daaropvolgend om 76te bedragen bij de oudste leeftijdsgroep.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De noodzaak al dan niet uitgaven te moeten doen voor geneesmiddelen, hangt samen met de grootte, resp. samenstelling van het huishouden. Bij complexe huishoudens ligt deze proportie het hoogst; 81% tegen 49% voor de alleenstaanden. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, ligt de proportie voor de alleenstaanden zonder kinderen significant lager dan de proportie bij de koppels (met of zonder kinderen) en de complexe huishoudens.

Hoewel, zeker voor het onderwijsniveau, het het ruwe cijfermateriaal het anders suggereert, vertonen noch het onderwijsniveau van de referentiepersoon, noch het equivalent inkomen van het huishouden een significante samenhang met de noodzaak uitgaven voor geneesmiddelen te hebben.

Tabel 7.7.9. Aantal huishoudens (in %) dat in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven had voor geneesmiddelen, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	63,1	(59,6-66,7)
	Vrouw	69,6	(63,7-75,4)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	49,3	(42,5-56,1)
	Alleenstaande + kind(eren)	59,2	(46,2-72,1)
	Koppel	66,0	(59,6-72,3)
	Koppel + kind(eren)	69,5	(62,9-76,0)
	Complex huishouden	81,1	(69,5-92,7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	53,6	(38,0-69,3)
	Lager	70,0	(62,9-77,0)
	Lager secundair	66,1	(60,4-71,8)
	Hoger secundair	64,3	(59,0-69,5)
	Hoger	56,9	(48,5-65,4)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	96,9	(92,1- 102)
	20.000-30.000	50,4	(40,5-60,2)
	30.000-40.000	71,2	(64,3-78,1)
	40.000-60.000	63,4	(58,0-68,8)
	>60.000	61,7	(55,5-68,0)

(*) Enkel correctie voor leeftijd

7.7.3.4. Gemiddelde uitgaven van de huishoudens voor geneesmiddelen (FA19_2)

In tegenstelling tot de uitgaven voor gezondheidsverstrekkers, geven de uitgaven voor geneesmiddelen een getrouw beeld van de financiële last voor de huishoudens. Immers het gaat hierbij steeds om hetgeen de patiënt zelf dient te betalen: dit kan betrekking hebben op de totale kost van het geneesmiddel of op het remgeld dat de patiënt zelf dient te betalen (en dit is op zich o.a. afhankelijk van het statuut van de patiënt).

De gemiddelde maandelijkse uitgave voor geneesmiddelen bedraagt 868 Bfr, zijnde 1,5% van het beschikbaar inkomen. Huishoudens waarvan een vrouw de referentiepersoon is, geven zowel in absolute als in relatieve termen meer uit aan geneesmiddelen.

De uitgaven voor geneesmiddelen stijgen met de 'leeftijd' van het huishouden. Ze bedragen 346 Bfr (0,7 % van het beschikbaar inkomen) voor de 'jongste' leeftijdsgroep en stijgt tot 1272 Bfr (3,3 % van beschikbaar inkomen) voor de 'oudste' leeftijdsgroep.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De uitgaven voor geneesmiddelen dalen zowel in absolute als in relatieve termen over de onderscheiden opleidingscategorieën. Huishoudens behorend tot de laagste opleidingscategorie geven gemiddeld 1.588 Bfr. aan geneesmiddelen uit (3,6% van het beschikbaar inkomen), voor de hoogst opgeleiden nemen de uitgaven voor geneesmiddelen slechts 1,1% in van het beschikbaar inkomen in beslag. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kunnen echter geen significante verschillen worden gevonden tussen de onderscheiden opleidingscategorieën. |

De uitgaven voor geneesmiddelen dalen in relatieve termen over de onderscheiden inkomenscategorieën heen. Huishoudens met een equivalent inkomen van minder dan 20.000 Bfr. geven gemiddeld 901 Bfr. aan geneesmiddelen uit (3,8% van het beschikbaar inkomen), voor de hoogste inkomenscategorie (> 60.000 Bfr) neemt de uitgaven voor geneesmiddelen slechts 0,6% in van het beschikbaar inkomen. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon verschillen de relatieve gemiddelde uitgaven voor de hoogste inkomenscategorie significant met deze van de laagste inkomenscategorie.

Tabel 7.7.10. Gemiddelde uitgaven voor geneesmiddelen, gemiddelde gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		GEMIDDELDDE	95% B.I.	REL. GEM.	95% B.I.
GESLACHT 970,9)	Man	878,5	(786-	1,5 2,6	(1,3- 1,6) (2,2- 3,0)
	Vrouw	937,5	(797-	1,4 1,3 1,7	(1,2- 1,6) (,7- 1,8) (1,3- 2,1)
TYPE HUISHOUDEN 530,4)	Alleenstaande	455,2	(380-	1,7 2,0	(1,5- 1,8) (1,2- 2,8)
	Alleenstaande + kind(eren)	545,0	(337-		
	Koppel	940,1	(761-	2,7 1,7 2,1	(1,8- 3,6) (1,2- 2,2) (1,7- 2,5)
	Koppel + kind(eren)	824,9	(711-	1,4 1,7	(1,2- 1,7) (1,2- 2,2)
ONDERWIJSNIVEAU 1594)	Complex huishouden	1279,4	(1024-		
	Geen diploma	1235,4	(877-	2,9 2,9	(1,5- 4,2) (2,4- 3,4)
	Lager	749,7	(423-	1,8 1,3	(1,5- 2,2) (1,1- 1,5)
	Lager secundair	982,6	(793-	,7	(,5- ,9)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR) 1213)	Hoger secundair	798,3	(673-		
	Hoger	1025,8	(741-		
	< 20.000	770,1	(327-		
	20.000-30.000	1031,5	(850-		
1097)	30.000-40.000	938,3	(779-		
	40.000-60.000	909,2	(747-		
	>60.000	770,7	(554-		
1071)					
987,1)					

7.7.3.5. Huishoudens die uitgaven hadden voor hospitalisatie

Globaal genomen gaf 5 % van de bevraagde huishoudens aan in de afgelopen maand uitgaven te hebben gedaan voor de hospitalisatie voor één of meerdere van haar leden. Vanaf de leeftijdscategorie 45-54 jaar stijgt de proportie huishoudens dat verplicht is dergelijke uitgaven te doen met de leeftijd van de referentiepersoon.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De noodzaak uitgaven te doen voor hospitalisatie daalt met een stijgend opleidingsniveau; waar 17% van de huishoudens behorend tot de laagst opleidingscategorie aangaf uitgaven voor hospitalisatie te hebben gedaan, daalt deze proportie tot 3 % bij de hoogste hier onderscheiden opleidingscategorie. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kunnen evenwel geen significante verschillen tussen de opleidingscategorieën vastgesteld worden.

De proportie huishoudens dat aangaf uitgaven te hebben gedaan voor hospitalisatie is het grootste bij de laagste inkomenscategorie (19%) om daaropvolgend stelselmatig te dalen bij de hogere inkomenscategorieën. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kunnen geen significante verschillen vastgesteld worden tussen de onderscheiden inkomenscategorieën.

Tabel 7.7.11. Aantal huishoudens (in %) met uitgaven voor hospitalisatie, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	5,1	(3,5- 6,6)
	Vrouw	5,2	(2,4- 8,1)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	3,3	(,8- 5,8)
	Alleenstaande + kind(eren)	2,6	(,2- 4,9)
	Koppel	5,1	(2,5- 7,7)
	Koppel + kind(eren)	2,0	(,7- 3,3)
	Complex huishouden	13,5	(7,9-19,0)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	12,7	(3,1-22,3)
	Lager	7,9	(4,2-11,7)
	Lager secundair	5,4	(2,6- 8,2)
	Hoger secundair	3,6	(1,5- 5,6)
	Hoger	3,0	(,0- 6,1)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	11,3	(3,3-19,2)
	20.000-30.000	6,2	(,0-13,0)
	30.000-40.000	4,6	(1,6- 7,5)
	40.000-60.000	5,2	(2,7- 7,8)
	>60.000	5,4	(1,4- 9,4)

7.7.3.6. Aantal huishoudens die uitgaven hadden voor hospitalisatie

De uitgaven voor het verblijf in een verzorgingsinstelling hebben enkel betrekking op hetgeen het huishouden zelf dient te betalen indien een of meerdere van haar leden in een dergelijke instelling dient opgenomen te worden. Het vergelijken van de uitgaven tussen huishoudens dient evenwel met de nodige omzichtigheid te gebeuren : de uitgaven voor een verblijf in een gezondheidsinstelling wordt immers deels beïnvloed door het huishouden zelf (bijvoorbeeld zal het remgeld voor verblijf in een eenpersoonskamer hoger liggen dan het verblijf in een kamer die door meerdere patiënten gedeeld wordt)

De bevraagde huishoudens gaven gemiddeld aan 813 Bfr. of 1,5 % van het beschikbaar inkomen voor hospitalisatie te hebben uitgegeven. Alhoewel van een stelselmatige samenhang tussen de uitgaven voor hospitalisatie en de 'leeftijd' van het huishouden geen sprake is, liggen deze in absolute, maar vooral in relatieve termen het hoogst bij de oudste leeftijdsgroep (75+); gemiddeld 3.080 Bfr. of 7,6% van het beschikbaar inkomen.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De gemiddelde relatieve uitgaven voor hospitalisatie zijn het hoogst bij de huishoudens behorende tot de laagste opleidingscategorie (2,5 %). Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kunnen evenwel geen significante verschillen tussen de onderscheiden opleidingscategorieën vastgesteld worden. Hetzelfde gaat op voor de onderscheiden inkomenscategorieën. In relatieve termen zijn de uitgaven voor hospitalisatie het hoogst bij de laagste inkomenscategorie (4,4%), maar na standaardisatie kunnen geen significante verschillen tussen de diverse inkomenscategorieën vastgesteld worden.

Tabel 7.7.12. Gemiddelde uitgaven voor hospitalisatie, gemiddelde gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon, Vlaams Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

B. I.		GEMIDDELDE	95%	REL. GEM.	95% B. I.
				1,4	(,7- 2,1)
				2,8	(1,0- 4,6)
GESLACHT(*)	Man	798,4	(392-	1,4	(,2- 2,6)
1205)	Vrouw	1155,5	(415-	,7	(,0- 1,6)
1897)				2,2	(,5- 4,0)
				,2	(,0- ,3)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	480,2	(36,3-	3,0	(,0- 6,4)
924,1)					
	Alleenstaande + kind(eren)	365,8	(,0-	1,9	(,0- 4,0)
868,8)	Koppel	1251,0	(239-	,9	(,1- 1,6)
2263)				2,2	(,2- 4,3)
	Koppel + kind(eren)	123,8	(3,5-	1,6	(,0- 3,7)
244,2)				2,7	(,2- 5,1)
	Complex huishouden	1422,9	(9,1-	3,8	(,0- 7,9)
2837)				2,2	(,5- 3,8)
				1,9	(,9- 3,0)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	629,5	(,0-	,9	(,1- 1,7)
1287)	Lager	554,5	(76,6-	1,4	(,0- 4,3)
1032)					
	Lager secundair	805,4	(230-		
1381)					
	Hoger secundair	548,9	(18,8-		
1079)					
	Hoger	1920,9	(87,3-		
3755)					
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	1019,0	(16,8-		
2021)					
	20.000-30.000	722,6	(202-		
1244)					
	30.000-40.000	964,7	(437-		
1493)					
	40.000-60.000	762,2	(53,0-		
1471)					
	>60.000	996,5	(,0-		
2931)					

7.7.4. BRUSSELS GEWEST

7.7.4.1. Huishoudens die uitgaven hadden voor gezondheidsverstrekkers (FA14_1)

58% van het aantal huishoudens had in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven voor een of meerdere gezondheidsverstrekkers (algemeen geneesheer, specialist, tandarts,...)

Vergeleken met 'jonge' huishoudens (d.i. huishoudens waarvan het hoofd van het huishouden jong is) (38%) lijken 'oudere' huishoudens meer geconfronteerd te worden met noodzakelijke uitgaven voor gezondheidswerkers (73% voor de 'oudste' huishoudens).

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De noodzaak al dan niet uitgaven te moeten doen, hangt samen met de grootte, resp. samenstelling van het huishouden. Bij complexe huishoudens ligt deze proportie het hoogst; 83% tegen 46% voor de alleenstaanden. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, ligt de proportie voor de alleenstaanden significant lager dan de proportie bij de koppels (met of zonder kinderen) en de complexe huishoudens.

Het ruwe cijfermateriaal suggereert een samenhang tussen het onderwijsniveau en de noodzaak tot het doen van uitgaven; lager geschoolden (76%) zouden noodzakelijkerwijs meer uitgaven moeten doen voor gezondheidsverstrekkers vergeleken met de hoger opgeleiden (hoger onderwijs: 57%). Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kunnen er evenwel geen significante verschillen tussen de diverse opleidingscategorieën vastgesteld worden.

Tabel 7.7.13. Aantal huishoudens (in %) dat in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven had voor gezondheidswerkers, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	56,0	(52,1-60,0)
	Vrouw	64,5	(59,4-69,6)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	47,0	(42,3-51,7)
	Alleenstaande + kind(eren)	65,9	(40,6-91,1)
	Koppel	65,2	(59,1-71,2)
	Koppel + kind(eren)	69,7	(63,5-76,0)
	Complex huishouden	80,0	(72,8-87,3)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	62,6	(53,3-71,8)
	Lager	58,0	(50,7-65,3)
	Lager secundair	58,7	(51,3-66,0)
	Hoger secundair	58,9	(52,9-64,9)
	Hoger	62,5	(55,6-69,5)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	75,3	(65,2-85,4)
	20.000-30.000	52,6	(43,7-61,6)
	30.000-40.000	63,0	(55,5-70,4)
	40.000-60.000	55,8	(49,1-62,4)
	>60.000	55,7	(50,1-61,2)

7.7.4.2. Gemiddelde uitgaven voor gezondheidswerkers

Het hier gepresenteerde cijfermateriaal heeft betrekking op de uitgaven voor gezondheidsverstrekkers *zonder* rekening te houden met eventuele terugbetalingen. De reële financiële last voor het huishouden kan enkel ingeschat worden indien ook de terugbetalingen in aanmerking genomen worden.

De gemiddelde maandelijkse uitgave voor gezondheidsverstrekkers bedraagt 2.637 Bfr, zijnde 5,2 % van het beschikbaar inkomen van het huishouden. De relatieve uitgaven voor gezondheidsverstrekkers ligt significant hoger bij huishoudens waarvan een vrouw de referentiepersoon is.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

Met uitzondering van de huishoudens waarvan de referentiepersoon tussen 25 en 34 jaar of 65 en 74 jaar oud is, stijgen de uitgaven voor gezondheidswerkers zowel in absolute als in relatieve termen met de 'leeftijd' van het huishouden. Voor de 'oudste' huishoudens bedraagt ze het dubbele als voor de 'jongste' huishoudens (5.179Bfr of 9,3% van het beschikbaar inkomen).

Hetgeen huishoudens maandelijks dienen uit te geven aan gezondheidsverstrekkers vertoont geen samenhang met het opleidings- of inkomensniveau.

Tabel 7.7.14. Gemiddelde uitgaven voor gezondheidswerkers, gemiddelde gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

B. I.		GEMIDDELDE	95%	REL. GEM.	95% B. I.
				4,7	(3,5- 5,8)
				7,2	(4,5- 9,9)
GESLACHT	Man	2386,2	(1719-	5,7	(3,3- 8,1)
3053)	Vrouw	3552,7	(1694-	6,7	(4,0- 9,5)
5411)				4,0	(2,7- 5,3)
				4,0	(2,9- 5,1)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	2579,7	(1102-	5,3	(3,8- 6,9)
4057)					
	Alleenstaande + kind(eren)	2360,4	(1584-	5,2	(2,9- 7,4)
3137)				5,5	(3,8- 7,1)
	Koppel	2529,0	(1777-	4,8	(2,6- 7,0)
3281)				3,6	(2,9- 4,3)
	Koppel + kind(eren)	2523,9	(2140-	9,4	(3,1- 15,6)
2908)					
	Complex huishouden	3163,4	(2059-	12,4	(9,0- 15,9)
4268)				5,3	(3,1- 7,5)
				5,3	(3,5- 7,2)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	2075,7	(1414-	3,6	(2,4- 4,8)
2737)				6,4	(,9- 11,8)
	Lager	2081,2	(1386-		
2776)					
	Lager secundair	1995,2	(1265-		
2725)					
	Hoger secundair	1904,2	(1515-		
2294)					
	Hoger	6519,3	(1586-		
11452)					
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	2425,4	(1834-		
3016)					
	20.000-30.000	1797,5	(1170-		
2425)					
	30.000-40.000	2196,1	(1583-		
2809)					
	40.000-60.000	2294,3	(1534-		
3055)					
	>60.000	5669,3	(1237-		
10102)					

7.7.4.3. Huishoudens die uitgaven hadden voor geneesmiddelen (FA17_1)

Globaal genomen was 64% van de huishoudens genoodzaakt in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven te doen voor (voorgeschreven en niet voorgeschreven) geneesmiddelen. Huishoudens met een vrouw als referentiepersoon deden meer dan anderen uitgaven voor geneesmiddelen (70% tegen 60%), een verschil dat na standaardisatie voor leeftijd significant blijft. Een duidelijke samenhang kan onderkend worden tussen de 'leeftijd' van het huishouden (d.i. de leeftijd van de referentiepersoon) en de proportie dat zich genoodzaakt ziet uitgaven te doen voor geneesmiddelen: ze bedraagt 53% bij de 'jongste' huishouden en stijgt daaropvolgend om 83% te bedragen bij de oudste leeftijdsgroep.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De noodzaak al dan niet uitgaven te moeten doen voor geneesmiddelen, hangt samen met de grootte, resp. samenstelling van het huishouden. Bij complexe huishoudens ligt deze proportie het hoogst; 89% tegen 54% voor de alleenstaanden. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht, ligt de proportie voor de alleenstaanden significant lager dan de proportie bij de overige onderscheiden huishoudtypes.

Het onderwijsniveau van de referentiepersoon, noch het equivalent inkomen van het huishouden vertoont een samenhang met de noodzaak uitgaven voor geneesmiddelen te hebben.

Tabel 7.7.15. Aantal huishoudens (in %) dat in de maand voorafgaand aan de bevraging uitgaven had voor geneesmiddelen, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
		—————	—————
GESLACHT	Man	61,9	(58,1-65,6)
	Vrouw	72,4	(67,7-77,0)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	53,7	(49,1-58,2)
	Alleenstaande + kind(eren)	92,9	(79,9-106)
	Koppel	72,9	(67,3-78,5)
	Koppel + kind(eren)	67,0	(60,5-73,4)
	Complex huishouden	84,7	(78,0-91,5)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	69,3	(61,0-77,6)
	Lager	61,3	(54,2-68,5)
	Lager secundair	70,0	(63,1-76,8)
	Hoger secundair	63,9	(58,5-69,3)
	Hoger	66,2	(59,5-72,9)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	67,2	(57,3-77,1)
	20.000-30.000	53,8	(45,3-62,4)
	30.000-40.000	66,7	(59,9-73,4)
	40.000-60.000	65,7	(59,5-72,0)
	>60.000	67,0	(62,2-71,7)

7.7.4.4. Huishoudens met uitgaven voor geneesmiddelen (FA19_2)

In tegenstelling tot de uitgaven voor gezondheidsverstrekkers, geven de uitgaven voor geneesmiddelen een getrouw beeld van de financiële last voor de huishoudens. Immers het gaat hierbij steeds om hetgeen de patiënt zelf dient te betalen: dit kan betrekking hebben op de totale kost van het geneesmiddel of op het remgeld dat de patiënt zelf dient te betalen (en dit is op zich o.a. afhankelijk van het statuut van de patiënt).

De gemiddelde maandelijkse uitgave voor geneesmiddelen bedraagt 1.103 Bfr, zijnde 2,3% van het beschikbaar inkomen. Huishoudens waarvan een vrouw de referentiepersoon is, geven zowel in absolute als in relatieve termen iets meer uit aan geneesmiddelen.

De uitgaven voor geneesmiddelen stijgen met de 'leeftijd' van het huishouden. Ze bedragen 794 Bfr (1,9% van het beschikbaar inkomen) voor de 'jongste' leeftijdsgroep en stijgt tot 2.079 Bfr (4,4% van beschikbaar inkomen) voor de 'oudste' leeftijdsgroep.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De uitgaven voor geneesmiddelen dalen zowel in absolute als in relatieve termen over de onderscheiden opleidingscategorieën. Huishoudens behorend tot de laagste opleidingscategorie geven gemiddeld 1.360 Bfr. aan geneesmiddelen uit (3,5% van het beschikbaar inkomen), voor de hoogst opgeleiden nemen de uitgaven voor geneesmiddelen slechts 1,5% in van het beschikbaar inkomen in beslag. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon liggen de relatieve uitgaven voor geneesmiddelen significant lager bij die huishoudens met een diploma hoger secundair of hoger onderwijs.

De uitgaven voor geneesmiddelen dalen in relatieve termen over de onderscheiden inkomenscategorïen heen. Huishoudens met een equivalent inkomen van minder dan 20.000 Bfr. geven gemiddeld 4,3% van het beschikbaar inkomen uit voor geneesmiddelen tegen slechts 1,1% van het beschikbaar inkomen voor de hoogste inkomenscategorïe. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon verschillen de relatieve gemiddelde uitgaven significant voor elke onderscheiden inkomenscategorïe.

Tabel 7.7.16. Gemiddelde uitgaven voor geneesmiddelen, gemiddelde gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

B. I.		GEMIDDELDE	95%	
				2,1 (1,9- ,4)
				3,2 (2,8- 3,6)
GESLACHT 229)	Man	1094,1	(959-	2,1 (1,7- 2,5)
471)	Vrouw	1314,8	(1159-	1,9 (1,4- 2,5)
				2,4 (2,0- 2,9)
				1,7 (1,2- 2,1)
TYPE HUISHOUDEN 063)	Alleenstaande	842,2	(621-	3,4 (2,7- 4,1)
503)	Alleenstaande + kind(eren)	884,3	(266-	3,0 (1,8- 4,1)
606)	Koppel	1384,8	(1164-	2,8 (2,2- 3,5)
315)	Koppel + kind(eren)	1166,5	(1018-	3,1 (2,5- 3,7)
459)	Complex huishouden	1983,1	(1508-	2,2 (1,8- 2,6)
				1,9 (1,5- 2,2)
				6,1 (4,4- 7,8)
				3,2 (2,6- 3,9)
ONDERWIJSNIVEAU 539)	Geen diploma	1179,0	(819-	2,8 (2,4- 3,3)
282)	Lager	1054,7	(827-	2,0 (1,6- 2,3)
595)	Lager secundair	1330,6	(1066-	1,1 (,8- 1,3)
229)	Hoger secundair	1051,1	(874-	
383)	Hoger	1149,7	(916-	
EQUIVALENT INKOMEN (BFR) 327)	< 20.000	1090,8	(855-	
258)	20.000-30.000	1071,6	(885-	
493)	30.000-40.000	1276,8	(1061-	
451)	40.000-60.000	1241,4	(1032-	
1531)	>60.000	1215,7	(900-	

7.7.4.5. Huishoudens die uitgaven hadden voor hospitalisatie

Globaal genomen gaf 6 % van de bevroegde huishoudens aan in de afgelopen maand uitgaven te hebben gedaan voor de hospitalisatie voor één of meerdere van haar leden. Er kan geen significante samenhang vastgesteld worden tussen de 'leeftijd' van het huishouden en de noodzaak uitgaven te doen voor hospitalisatie.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De noodzaak uitgaven te doen voor hospitalisatie daalt met een stijgend opleidingsniveau; waar 18% van de huishoudens behorend tot de laagst opleidingscategorïe aangaf uitgaven voor hospitalisatie te hebben gedaan, daalt deze proportie tot 3 % bij de hoogste hier onderscheiden opleidingscategorïe. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kunnen evenwel geen significante verschillen tussen de opleidingscategorïen vastgesteld worden.

De proportie huishoudens dat aangaf uitgaven te hebben gedaan voor hospitalisatie is het grootste bij de inkomenscategorïe 20 tot 30.000 Bfr. (8 %) om daaropvolgend stelselmatig te dalen bij de hogere inkomenscategorïen. Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kan er geen significante samenhang tussen het inkomensniveau en de noodzaak tot het doen van uitgaven voor hospitalisatie.

Tabel 7.7.17. Aantal huishoudens (in %) dat uitgaven had voor hospitalisatie, gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

		PROPORTIE (%)	95% B.I.
GESLACHT	Man	5,5	(3,6- 7,3)
	Vrouw	7,2	(4,3-10,2)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	4,2	(2,5- 6,0)
	Alleenstaande + kind(eren)	2,6	(,0- 5,1)
	Koppel	7,2	(4,2-10,1)
	Koppel + kind(eren)	12,1	(8,2-15,9)
	Complex huishouden	5,5	(1,4- 9,7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	8,1	(2,6-13,5)
	Lager	7,7	(4,0-11,4)
	Lager secundair	7,4	(3,8-11,1)
	Hoger secundair	5,5	(2,6- 8,5)
	Hoger	2,4	(,0- 5,1)
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	13,1	(3,8-22,3)
	20.000-30.000	7,0	(2,3-11,7)
	30.000-40.000	5,0	(1,5- 8,4)
	40.000-60.000	6,1	(2,8- 9,3)
	>60.000	5,1	(2,5- 7,8)

7.7.4.6. Gemiddelde uitgaven voor hospitalisatie

De uitgaven voor het verblijf in een verzorgingsinstelling hebben enkel betrekking op hetgeen het huishouden zelf dient te betalen indien een of meerdere van haar leden in een dergelijke instelling dient opgenomen te worden. Het vergelijken van de uitgaven tussen huishoudens dient evenwel met de nodige omzichtigheid te gebeuren : de uitgaven voor een verblijf in een gezondheidsinstelling wordt immers deels beïnvloed door het huishouden zelf (bijvoorbeeld zal het remgeld voor verblijf in een eenpersoonskamer hoger liggen dan het verblijf in een kamer die door meerdere patiënten gedeeld wordt)

De bevraagde huishoudens gaven gemiddeld aan 774 Bfr. of 1,7 % van het beschikbaar inkomen voor hospitalisatie te hebben uitgegeven. Alhoewel van een stelselmatige samenhang tussen de uitgaven voor hospitalisatie en de 'leeftijd' van het huishouden geen sprake is, liggen deze in relatieve termen het hoogst bij de oudste leeftijdsgroep (75+); gemiddeld 4,8% van het beschikbaar inkomen.

Bespreking in functie van een aantal basiskennmerken van het huishouden

De gemiddelde relatieve uitgaven voor hospitalisatie zijn het hoogst bij de huishoudens behorende tot de laagste opleidingscategorie (2,8 %). Na standaardisatie voor leeftijd en geslacht van de referentiepersoon kunnen evenwel geen significante verschillen tussen de onderscheiden opleidingscategorieën vastgesteld worden. Hetzelfde gaat op voor de onderscheiden inkomenscategorieën. In relatieve termen zijn de uitgaven voor hospitalisatie het hoogst bij de laagste inkomenscategorie (3,5 .%), maar na standaardisatie kunnen geen significante verschillen tussen de diverse inkomenscategorieën vastgesteld worden.

Tabel 7.7.18. Gemiddelde uitgaven voor hospitalisatie, gemiddelde gestandaardiseerd voor leeftijd en geslacht, Brussels Gewest, Gezondheidsenquête, België, 1997

B.I.		GEMIDDELDE	95%	
			1,0	(,6- 1,4)
			3,6	(,9- 6,3)
GESLACHT(*)	Man	568,8	(315-	
23,1)				
	Vrouw	1437,1	(241-	
2633)				
			1,7	(,6- 2,8)
			,6	(,0- 1,3)
			1,6	(,8- 2,4)
			1,3	(,5- 2,2)
TYPE HUISHOUDEN	Alleenstaande	651,6	(160-	
1143)				
			,3	(,0- ,5)
	Alleenstaande + kind(eren)	230,3	(8,5-	
52,0)				
			1,1	(,0- 3,0)
			1,9	(,6- 3,2)
	Koppel	989,5	(477-	
1502)				
			1,4	(,3- 2,5)
			2,0	(,0- 4,1)
	Koppel + kind(eren)	2216,1	(1675-	
2758)				
			1,3	(,5- 2,1)
	Complex huishouden	241,3	(21,2-	
61,4)				
			6,6	(,0- 15,2)
			1,6	(,6- 2,6)
			1,7	(,7- 2,7)
ONDERWIJSNIVEAU	Geen diploma	464,8	(,0-	
1230)				
			3,3	(,0- 7,5)
			,9	(,0- 1,9)
	Lager	603,4	(227-	
80,2)				
	Lager secundair	832,6	(77,0-	
1588)				
	Hoger secundair	930,1	(,0-	
1987)				
	Hoger	788,7	(269-	
1309)				
EQUIVALENT INKOMEN (BFR)	< 20.000	988,2	(,0-	
054)				
	20.000-30.000	542,8	(192-	
93,2)				
	30.000-40.000	873,6	(336-	
1411)				
	40.000-60.000	1839,1	(,0-	
3929)				
	>60.000	683,3	(,0-	
1438)				